

Валентина Петкова

КЪЩАТА С ЧЕРЕШИТЕ

София, 2023

© Издателство „Изток-Запад“, 2023

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на автора и на издателство „Изток-Запад“.

© Валентина Петкова, автор, 2023

© Христо Гешанов, оформление на корицата, 2023

ISBN 978-619-01-1222-8 (мека подвързия)

ISBN 978-619-01-1225-9 (твърда подвързия)

Валентина Петкова

КЪЩАТА
с черешите

На Влади

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Клеймо „Враг“	7
2. Петър Петков и фамилия	12
3. Константин	15
4. Мери и щастливите години на София	20
5. Сватба и дългоочакван син	26
6. Терор	29
7. Ватманът	33
8. Злото влиза в двора	36
9. Изселването	39
10. Койнаре	41
11. „Бивши хора“	46
12. Писмото на едно дете	49
13. Пристанище Павлово	51
14. Завърщане... в кокошарника	55
15. Осиновен	60
16. Краят в Мърчаево	64
17. Още присвоени домове и смазани съдби	67
18. Прекъшеният живот на големия учен проф. Атанасов	73
19. Карикатури на Сталин затриват Райко Алексиев	78
20. Академик Михаил Арнаудов – човек за милиони	82
21. Заради апартамент погубват таланта на Никола Танев	86
22. От три къщи премиерът Мушанов остава на улицата	91
23. Синовете и гъщерите на „бившите“	96
24. „Джобът ми е нашата малка стая“	100

25. Децата на „активните борци“	106
26. Илюзията „Пражка пролет“	110
27. Агент Вихра	115
28. Виговден за Еньо	118
29. Жестокият удар	121
30. Наркотикът	124
31. Нов живот	127
32. „Пробудени мигове“	135
33. Неспокойното десетилетие на 80-те	138
34. Новият „Тодор Каблешков“	143
35. Случи се това, в което никои не вярваше	146
36. „Нежният геноцид“	152
37. Попарени надежди	157
38. Реститутути	161
39. Зимата на нашето спасение	166
40. Старият нов дом	171
41. За гървото и крушата	177
42. До Америка и назад	179
43. Двама достойни мъже	182
Епilog	185
Библиография	188

1.

КЛЕЙМО „ВРАГ“

Острият режещ звънец прекъсна закуската на детето, което с неволен жест изпусна върху килима хрупкавата чушка, пълна със сирене. Докато изтича до входната врата, майка му вече беше я отворила и на прага ѝ стояха двама милиционери. Назовавайки фамилия Петкови, единият подаде на учудената жена служебна бележка, чието съдържание в първия момент тя не можа да разбере. Едва след няколко прочитания до съзнанието на Мери стигнаха думите, които заповядваха в рамките на три дни семейството ѝ да си събере багажа и да напусне собствената си къща, тъй като предстои изселването му. Часове по-късно, когато съпругът ѝ Константин се прибра и прочете бланката с печат на МВР – Държавна сигурност, Мери постепенно проумя истината – щастливите дни на семейството ѝ бяха свършили. Недоумяващ какво се случва, шестгодишният им син Владимир поглеждаше ту към баща си, ту към майка си, попивайки тревогата им. Въпреки уплахата на родителите си, щом чу, че ще заминават, въображението му започна да рисува предстоящото пътуване като приключение. Детето нямаше как да знае това, което знаят възрастните. По-късно, когато осъзна, че този октомврийски ден на 1949 година е най-жестокият в живота му, в паметта му винаги изникваха образите на двамата милиционери. До края на дните си при всяка среща с униформа и фуражка Влади щеше да получава неприятен спазъм и усещане за несправедливост.

Сега обаче беше долепил лице до големия прозорец, който гледаше към двора и наблюдаваше вработетата, накацали върху оределите откъм есенни листа клони, като се надяваше поне едно да се престраши да влезе в къщичката за птици, скована от

него и баща му и поставена върху ствола на любимата му ранна череша. Защо мама постоянно плаче, а татко, който винаги е внимателен с мен, днес е толкова сериозен, питаше се детето, интуитивно усещайки лошото, което тази сутрин нахлу в дома му.

В това време Мери тревожно обикаляше от стая в стая и паникьосано се питаше откъде да започне със събирането на багажа, какво непременно трябва да вземе, без какво не може. Какви документи ще са им нужни... Преди всичко да не забрави лекарствата си за астма, която получи след късното раждане на сина си. А какво ще е нужно на детето, което тази есен беше тръгнало в забавачката на местното училище „Максим Горки“? Ще има ли детска градина и на новото, неизвестно засега място? На всяка цена трябва да приготви по-топли дрехи, защото идва зима и не се знае къде и колко ще студуват... Загърнатата в мекия си шал, стиснала кърпичка в ръка, тя се шураше из богато подредения си дом. С премрежени от сълзи очи Мери с ужас си представяше как всичко това ще се разпилее. Отвори големия дървен гардероб, в който висяха костюмите на Константин от скъп английски плат, елегантните ѝ рокли и коженото ѝ палто. Даде си сметка, че там, където отиват, тези дрехи няма да им трябват, не намери сили да извади каквото и да било и с безпомощно вдигнати ръце седна и заплака тихо, за да не я чуе детето. После се обърна към холния бюфет, погледът ѝ се спря върху кристалните чаши, сервизите за хранене от майсенски порцелан, позлатените чинии за торта и кристалната ваза – сватбения им подарък... Къде ще се дene всичко това? Загледа се в картините, в богатата библиотека на Константин с изрядно подвързани с черна кожа томове от българската и световната класика. А какво ще правят с мебелите, изработени от тетевенски майстори дърворезбари? Ами пианото, което бяха купили за Влади? Нима всичко, което заедно с такъв мерак бяха подбирали години наред, щеше да остане ей така в ръцете на непознати хора? Та нали единият от мъжете с фуражките я предупреди, че новите наематели щели да се нанесат тук само след няколко дни... Не мога дори да си представя, че други хора ще нахлуят в дома ми, че тук ще кърпят чужди стъпки, че ще отекват думите на непознати, повтаряше си Мери наум все по-ужасена пред неясното бъдеще. А какво ще стане с градината,

кой ще се грижи за десетките черешови дървета, за ябълките, за крушите, за дюлите, за лешниците, за липите...? А цветята – от ранните кокичета и минзухари, лалета и нарциси, през уханните рози и лятното пиршество на маргарити, ириси, богородички... Кой ще им се радва, няма чуждите хора ще ги обичат като тях.

Близо десет години бяха минали, откакто семейство Петкови живееше в уютната си вила, отдалечена на половин час път с трамвай от центъра на София. Константин замисли построяването ѝ, когато фамилният бизнес започна да процъфтява, а самият той беше стъпил на краката си и можеше да задели достатъчно средства за собствен дом. В началото на двайсети век баща му, заможният търговец Петър Петков, беше купил стотина декара земя в полите на Витоша в местността Боянски ливади. Точно тук, близо до младата столица и на една ръка разстояние от планината, средният му син Константин първо засади върху осем декара плодни дървета, най-много черешови, изкопа два дълбоки кладенеца в двата края на имота за поливане и построи малка къща, която да приютява работниците, които ще се грижат за насажденията, и инструментите. По-късно, през трийсетте години, когато България беше обхваната от икономически подем и в цяла София се строеше усилено, Константин изгради с много мерак, вкус и пари голяма вила, която разположи в средата на градината сред порасналите вече дървета. С течение на времето тя се превърна и в постоянен дом на семейството му, а съседите от квартала започнаха да я наричат къщата с черешите заради многото дървета с различни сортове череши.

В този слънчев есенен следобед на 1949 година Константин, който беше стабилен и вътрешно подреден човек, едва съумяваше да овладее мислите си, за да организира събирането на багажа и да планира всичко, което трябваше да се свърши в следващите два дни. Част от покъщнината трябваше да отиде в роднини и съседи, най-необходимите неща да се опаковат, да осигури транспорт за извозването им до гарата. Там ще бъдат натоварени на влак, който ще ги отведе до мястото, където ще бъдат изселени. А кое ще е това място? Единственото, на което Константин имаше право, беше да избере едно от посочените в милиционерски списък села или градчета в Северна България,

без пограничните. Макар да не беше се занимавал с политика и да не беше членувал в никоя партия, той се вълнуваше от събитията в България и отблизо ги следеше. През последните години с тревога и със свито сърце наблюдаваше промените, настъпили след 9 септември 1944 година, бързо установилия се в страната сталински режим и последвалите жестоки убийства на невинни хора без съд и присъда. Но като човек, който стриктно спазва законите и реда в държавата, той вярваше, че репресиите на новата комунистическа власт няма да сполетят него и семейството му. Затова и сега, след като в първия момент реши, че има някаква грешка, след като повече от десетина пъти прочете името си върху заповедта на МВР, за пореден път си зададе въпроса – защо аз, защо моето семейство? В интерес на истината непредвидимостта на новата власт силно го безпокоеше, но той не изпитваше никаква вина. Беше се трудил честно и почтено. Всичко, което беше постигнал, беше плод на усилията му. Затова дори не беше му минавала мисълта да избяга със семейството си в чужбина. Напротив. С религиозна преданост обичаше България и не можеше да си представи, че би могъл да живее далеч от близките си, далеч от любимите планини и земята, върху която беше се родил. И това не беше никакъв високопарен патриотизъм, а емоционална, истинска и труднообяснима любов.

Колкото и оскъдна да беше официалната информация след 1944 година, Константин знаеше за започналото преди години изселване на големи групи хора от София и изпращането им в затънтени краища на страната. Той обаче не знаеше, че през 1949 г. „отгоре“ бе спуснато нареждане за ново мащабно изселване. Не знаеше, че и той подобно на други предприемчиви хора беше станал жертва на доносничество и клевети. Не знаеше, че за да бъдат унизени и морално смачкани, голяма част от възможните хора в България вече бяха белязани с клеймото „враг на народа“, поради което бяха преследвани и наказвани. Това клеймо се стовари и върху Константин Петков. А с изваждането от домовете на такива като него освен прочистване от мислещи, сиреч опасни хора, се решаваше и зараждащата се в столицата жилищна криза – в опразнените апартаменти и къщи милицията настаняваше свои служители и приближени.

Дълги години този мрачен период от нашата история беше умишлено прикриван и заличаван. Едва след рухването на тоталитарната система през 1989 г. на бял свят изплува истината и повлече със себе си много въпроси. Защо, след като вземат властта през 1944 г., комунистите допускат избиването на толкова невинни хора? Защо, вместо да използват потенциала на най-образованите и предприемчиви българи, те ги разстрелват, изселват и заличават? Как към убедените комунисти, които изповядват идеала за свобода, равенство и братство, в мътните води на следдеветосептемврийските дни се присламчват новоизлюпени партийци и откровени престъпници, които само заради едната човешка злоба и завист си отмъщават незначително за какво и наказват със смърт и лагери нарочени от тях за „врагове“? За жалост, тези въпроси продължават да са неудобни и отговорите им все още или се отбягват, или се замазват. В уж преработените след 1989 година учебници по история този период продължава да е неясен и размит в общи фрази, в премълчавани събития и факти.

2.

ПЕТЪР ПЕТКОВ И ФАМИЛИЯ

Сред ценните вещи, които Константин внимателно опакова и постави най-отгоре в един от куфарите, бе масленият портрет на баща му Петър, окачен над камината в хола. Наследил до голяма степен бащиния си характер, той и физически от братята си най-много приличаше на него. Честен, принципен, силен по дух и стабилен като скала, от онези малцина на този свят хора, на които може да се разчита в добри, но най-вече в трудни дни. В един от най-тежките моменти в живота си, изправен пред покъщнината си, струпана в товарен вагон на софийската гара, Константин успя да запази самообладание пред неизвестността, не рухна, не се оплака, не позволи тревогата му да се пренесе върху съпругата и сина му. Така в края на октомври 1949 година 53-годишният достолепен финансист натовари семейство и багаж и напусна принудително София, за да извърви последната част от живота си, белязана от нечовешка несправедливост и трагизъм.

Баща му Петър Петков, търговец на манифактурни стоки, беше се преселил в столицата в началото на двайсети век. След голямото разрушително земетресение в родния му Лясковец през 1913 г. той решава да продаде имотите си и заедно със съпругата си Иванка и осемте им деца – пет момчета и три момичета, пристигат в София. Главата на семейството купува и настанява голямата фамилия в обширна двуетажна къща на булевард „Витоша“. Пак в центъра на града, само че в близост до царския дворец, на ул. „Търговска“, наема представителен магазин на два етажа с големи стъклени витрини, които гледат към двореца. В периметъра на така наречения тогавашен център на столица-

та влизат царският дворец, градската градина и най-оживената улица „Търговска“. Вече несъществуваща, улицата, разрушена от бомбардировките през март 1944 г., се е спускала от пл. „Батенберг“ към бул. „Дондуков“ и е свършвала до джамията на бул. „Мария Луиза“. До 40-те години на миналия век „Търговска“ е най-оживената и посещавана улица в младата столица. В магазинчетата от двете ѝ страни човек може да намери най-различни стоки, от пиле мляко. Дамска и мъжка мода, стъклария, златни пръстени и колиета, швейцарски часовници, всякакви платове, пишещи машини, фини шалове, чорапи, месо и деликатеси, южни плодове, обувки, дрогерии и аптеки и т.н. Сред тях изпъква представителният магазин на Петър Петков и синове, в който се продават мъжки дрехи – костюми и палта, също и аксесоари – обувки, шапки и др. В центъра на новата столица в години на подем търговията върви като по вода. За по-добро и бързо обслужване на клиентите в магазина на Петър Петков помагат най-големите му синове – Петко и Георги. Един от внуците на Петър Петков, Цоньо Корнажев, си спомня как като дете през 1934 г. наблюдавал през стъклото на втория етаж на магазина каляската, в която кралят на Югославия Александър, придружен от цар Борис Трети, се отправяли към двореца. Два дни по-късно озовалият се във Франция крал Александър бил убит в Марсилия.

По обед Петър Петков подобно на повечето търговци отива да хапне и да побъбри в прочутия ресторант „Батенберг“, долепен до римската ротонда „Свети Георги“, намираща се днес в пасажа на гърба на президентството. Открит по времето на княз Батенберг, ресторантът се утвърждава като любимо място, в което се сервира почти домашно приготвена вкусна храна от майстори готвачи. За съжаление, сградите по цялата колоритна улица „Търговска“ са изравнени със земята при тежките бомбардировки. По-късно развалините са разчистени и върху този терен по нареждане на министър-председателя Вълко Червенков са построени в сталински архитектурен стил гранитните сгради, които днес, ограждайки ларгото, образуват т.нар. триъгълник на властта.

В кипежа на търговията и подема на предприемачеството у нас през 20-те години на миналия век преминава младостта на

синовете на Петър Петков. За бащата най-важното е да образова момчетата си. И докато най-големите братя не успяват да се запишат да учат висше образование, средният – Константин, завършва финанси в Свободния университет в София. А двамата си най-малки синове Петър изпраща да учат в чужбина – Антон завършва индустриална химия в Аахен, Андрей също се дипломира в Германия. По примера на всички млади българи, изучили се през 30-те години на миналия век в чужбина, и те се връщат, за да се посветят на фамилияния бизнес в родината си. Най-малката дъщеря на Петко и Иванка – Зорка, умира едва деветгодишна. По-големите ѝ сестри Боянка и Тодорка, след като се задомяват, се посвещават на семействата си в грижа за съпрузите си и отглеждане на децата си.

Още с пристигането си в София Петър Петков инвестира парите си в купуването на десетки декари земя и в търговия. А след като му потръгва, предава уменията на синовете си. Завещава им солидна сума, с която братята доразвиват фамилияния бизнес, а след години основават своя фирма. Апропо, традицията в онези години повелява синовете във фамилията да наследяват имоти, а дъщерите да получават зестра в пари. Подобно на бащата и децата спазват неписаните закони за честност и висок морал в човешките и търговските отношения. Благодарение на доблестните и почтени българи, които са „подписвали“ договор с едно ръкостискане и никога не са го нарушавали, икономиката и търговията през 20-те и 30-те години на миналия век просперират и извеждат България до невидан възход. Българският лев има златно покритие. А отношението към предприемачите е уважително и респектиращо.

Когато достолепният търговец Петър Петков умира през 1931 година от сърдечно заболяване на 63 години, вестник „Търговско-промишлен глас“ публикува на първа страница обширна статия, в която се оценява дейността му и се съобщава за смъртта му: „Още един от старите ветерани в един от клоновете на народното стопанство – търговията, си отиде... Той склопи очи, но остави наиздателен пример на трудолюбие, честност и почтеност“.

3.

КОНСТАНТИН

Роденият през 1896 година в Лясковец среден син Константин израства в голямо задружно семейство с братя и сестри, закриляни от любовта и добротата на майка им Иванка и грижовността на строгия им баща Петър. Когато всички заедно се местят да живеят в София, Константин вече е юноша, възпитан на отговорност към собствените си задължения, най-вече към училището. Записва се и завършва с отличие Втора софийска мъжка гимназия, която е била под патронажа на цар Борис Трети. По онова време гимназията се слави като едно от най-успешните български училища, наричали я Знаменитата гимназия, Малкия университет и Магнаурската школа.

В страна като България без наследствена аристокрация, без едри собственици на земя и големи богатства (ако не се смятат няколкото фамилии в областта на банковото дело, търговията с тютюн и розово масло) социалната йерархия се основава не толкова на пари, колкото на образование и култура. Затова и в началото на миналия век дипломата става ключ за просперитет. Ако е гимназиална – добре, но ако е университетска – това вече предполага успех в живота. Този път начертава за себе си и Константин. Той обаче е прекъснат от Първата световна война. Едва дипломира се, младият човек се записва в юнкерското училище, а малко след това става доброволец. По време на бойни действия вражески снаряд избухва в близост до него и го ранява в крака, за късмет – без последствия. Физически много здрав и самоотвержен, на бойното поле той се изявява като герой и получава два медала за храброст, произведен е в офицерски чин. Успехите му обаче не могат да компенсират психическите травми от сблъсъка с жесто-

костта и безсмислието на войната. Разочарованието, рухването на илюзиите преобръщат живота на Константин и когато се завръща от фронта, той се затваря в себе си. Успешно кандидатства и се записва в Свободния балкански университет в София, специалност финанси. Единственото, което го интересува през следващите години, е науката и обучението му. Лек за изстрадалата си душа намира в природата и красотата на българските планини.

Малко столици по света разполагат с богатство като Витоша. В началото на миналия век планината все още е девствена и труднодостъпна. До нея не отвеждат сегашните асфалтирани пътища и множество маркирани пътеки. До хижите ѝ няма автобусни линии, а само прокарани от планинари тесни пътеки. За да се стигне до по-високите ѝ части, се върви пеша по четирипет часа. Първите по-големи хижи на Витоша са изградени със средства на ентузиасты, организирани в няколко софийски туристически дружества. Неписано правило е всеки да сложи във и без това тежката си раница по една-две тухли за строежа на бъдеща хижа, в която и той ще спи и ще я чувства като своя. С голям ентузиазъм Константин и приятели построяват недалеч от Златните мостове малка дървена къща, която кръщават „Скорците“. Тя се намира в близост до много посещаваната през 30-те години, но впоследствие изгоряла хижа „Фонфон“. В „техния“ си планински дом през лятото прекарват дни наред сред природата, без да се налага да се прибират в София. Там сред тишината на дърветата, сред чистия въздух и зелени морави Константин намира спокойствие и спасение от хорската суета и лошотия. През зимата Витоша привлича млади и стари с дебелия си сняг и възможността да се пързаят с дървени ски. В края на седмицата тръгват на изтощително няколкочасово катерене от Драгалевци до „Алеко“. Примитивните хижи винаги са претъпкани, но човек е толкова уморен, че бързо заспива на коравите нарове. Призори стават и потеглят нагоре към Черни връх. Изкачването е трудно, но си струва заради бързото и стръмно спускане по Стената. А в неделя идва и върховната наслада – спускане от самия Черни връх чак до Княжево.

Освен близката Витоша Константин обхожда и другите планини в България. Влюбва се в Пирин, прекосява Рила и Родопи-

те. За това свидетелстват няколко запазени албума с туристически снимки, запечатали българските красоти. С времето той става един от най-активните членове на Българския туристически съюз и влиза в ръководството на дружество „Алеко“.

Това е периодът, в който младият човек се посвещава на работата си във фамилната фирма „Петър Петков и синове“. Заедно с брат си Антон, с когото ергенуват по-дълго, поемат и основната грижа за овдовялата си майка Иванка. Туризмът и планините са чудесно допълнение към задълженията му. Стъпил на крака, замогнал се, в края на 20-те години той започва подготовка за строежа на къщата си. За разлика от повечето предприемачи, които избират да живеят в центъра на града, той бяга от шумотевицата и решава да построи дома си върху осемте декара черешова градина под любимата му Витоша. Близостта с природата, спокойствието и най-вече любовта му към земята са водещи при избора му да живее извън София (тогава).

За да спази закона, изискващ ниско строителство във вилните зони, Константин решава къщата да е на един масивен етаж и мансарден над него. Намира един от най-добрите архитекти, на когото възлага проектирането, и започва организация на предстоящото строителство. Любопитен факт е, че в края на деветнайсети век практикуващите архитекти у нас са не повече от дваисет-трийсет. През първите десетилетия на дваисети век техният брой многократно е увеличен, повечето от тях завършили образованието си във Виена, Прага и други европейски столици и пренесли тук стила и духа на модерните градове. Сред най-видните архитекти, допринесли за европейския облик на София, е арх. Никола Лазаров, или както той сам се е подписвал Кольо Архитект Софийски. Той създава първото частно архитектурно бюро в България и проектира над шейсет забележителни сгради в София и много обекти в страната, сред които дворецът „Врана“ и храмът „Св. Неделя“.

Построената за около две-три години къща на Константин впечатлява с масивните си основи, дебели стени с външна каменна облицовка, полукръгла открита тераса към южния вътрешен двор, изящна входна врата с колона и козирка, закачливи триъгълни прозорци на мансардата в алпийски стил, от които при

ясно време идеално се вижда Копитото и цялата дъга на Витоша. Щедро и без пестене на средства градежът е извършен както пише по книгите – от вкопаното в земята обширно мазе до покрива ѝ. Но и без разхищения, тъй като финансистът Петков стриктно води сметка за всеки похарчен лев. Така през 1935 година къщата е завършена. Въпреки че не е особено голяма, тя се откроява на фона на преобладаващите наоколо схлупени къщурки с европейската си архитектура и видим отпечатък на заможност. Безспорно архитектът се е справил много добре. Всеки елемент и детайл на сградата са така добре измислени и толкова на място, че колкото пъти през годините се правят опити за преобразуването им, всеки един се оказва несполучлив.

Интериорът ѝ също е подчинен на идеята за крайградска къща – дървени ламперии, лавици покрай стените на всекидневната, вграден ъглов шкаф с богата дърворезба, солидна холна врата с плъзгащи се в стените крила и разделяща всекидневната на две части, кахлена камина, отопляваща едновременно хола и спалнята. Цялото обзавеждане носи белезите на ненаатрапчив лукс, който годините не само не похабавят, а разкрасяват. Специално внимание е отделено на двора, в който освен десетките плодни дървета са засадени и много цветя. Дълга алея, покрита с калдъръм, оградена от двете страни с разноцветни рози, отвежда до входа на дома. Първоначално красивата къща се е ползвала като летен вилен имот, но впоследствие става постоянен дом.

Построяването на къщата на Константин Петков съвпада с периода на най-оживено строителство в София. През 20-те и 30-те години на миналия век населението на София рязко се увеличава. Нуждата от жилища предизвиква невиджано по мащабите си изграждане на сгради. И ако в началото на двацети век столицата е представлявала неугледен град с разкаляни улици и малки схлупени къщи с дървени огради, само след десетина години обликът ѝ тотално се променя. Икономическото оживление, замогването на много българи, пътуванията из Европа са все предпоставки за подема в строителството и разрастването на столицата. В рамките на десетилетие-две изникват множество високи сгради по на шест, седем и осем етажа, наричани по онова време небостъргачи и посрещнати в началото с неодобре-

нието на по-консервативните столичани. Първата седеметажна жилищна кооперация, известна с името „Палата Св. София“, е построена през 1929 година на ул. „Московска“ 29, недалеч от сградата на днешната Столична община. Тя е проектирана от известния инженер архитект Лазар Парашкеванов. Негова е идеята за построяването на т.нар. съпритежателски домове – само обединявайки спестяванията си, хората могат да си позволят жилище в бързо разрастващата се столица. Реализирането ѝ обаче се оказва трудна работа, особено в началото. Повечето от съкооператорите нямат доверие на архитекта и не вярват, че огромният за времето си строеж ще бъде завършен. Мнозина се отказват по средата, налага се Парашкеванов да тегли личен кредит, за да довърши сградата и в крайна сметка успява. Впоследствие се появява друг проблем – между несвикналите да живеят под един покрив столичани постоянно възникват неразбории и скандали. Но така или иначе съпритежателските сгради превръщат София в истинска европейска столица, с образци на най-добрата архитектура от онези години. През 1934 година е изготвен закон за застрояването, с който се слага край на безразборното строителство на общински земи от новодошлите. До началото на 40-те години са построени и едни от най-внушителните сгради, символ на столицата и днес – Ректората на Софийския университет, Съдебната палата, хотел „България“, сградата на БНБ, Телефонната палата. Този небивал разцвет на София става възможен благодарение и на управлението на най-успешния столичен кмет Иван Иванов, наричан „некоронования цар на София“. През 1933 г. софиянци се сдобиват с вода от рилския водопровод, проектиран и изграден под ръководството на инж. Иванов. Негова е и идеята да се приобщят селата Бояна, Княжево, Красно село, Горна баня, Драгалевци и др. към София. Така се създава Столичната голяма община и градът увеличава значително размера си. Имотът на Константин се намира в землището на Овча купел и става част от разширената територия на столицата.